

Ülést tartott a Minisztertanács

A kormány Tájékoztatói Hivatala közli: a Minisztertanács csütörtökön ülést tartott. Aczél György, a Minisztertanács elnöke helyettese a magyar-szovjet kormányközi kulturális együttműködési bizottság budapesti, Marjai József miniszterelnök-helyettes a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság moszkvai üléséről tett jelentést. A kormány a beszámolókat jóváhagyólag tudomásul vette.

A kormány elfogadta a posta és távközlés hosszú távú fejlesztési koncepcióját, s úgy határozott, hogy az abban foglaltakat a középtávú tervekben kell érvényesíteni.

Az igazságügy-miniszter, valamint az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke je-

lentést tett a vállalatok közötti szerződésekre teljesítésének tapasztalatairól. Ennek alapján a kormány kötelezte a minisztereket és az országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy tegyenek intézkedéseket a szerződéses fegyelem megszilárdítására és folyamatosan ellenőrizzék azok betartását.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa elnökségének javaslatára a kormány módosított egyes társadalombiztosítási rendelkezéseket.

A Minisztertanács megtárgyalta és elfogadta a saját, a kormánybizottságok, valamint a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság 1980. első félévi munkatervét.

A kormány ezután egyéb ügyeket tárgyalta.

Számvetés, tervek a közös gazdaságokban

A TESZÖV küldöttközgyűlése Szegeden

Tegnap délelőtt a Tiszaszállóban tartották meg a Csongrád megyei Termelőszövetkezetek Szövetsége küldöttközgyűlését, amelyen az V. ötéves terv időarányos teljesítéséről, az 1979-es gazdasági év tapasztalatairól és a jövő év mezőgazdasági terveiről, feladatairól tanácskoztak a küldöttek. Az értekezleten részt vett dr. Györfly László, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezető-helyettese, Szilágyi Ernő, a Csongrád megyei tanács vb. mezőgazdasági osztályának vezetője, Huszár József, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának főosztályvezetője, Molnár István, a PM Bevételei Főigazgatóság Csongrád megyei hivatalának vezetője, továbbá Nagy István, a Hazafias Népfront megyei bizottságának elnöke, dr. Kalkuszi László, a megyei Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke.

Ábrahám Vincének, a TESZÖV titkárának megnyitója után Molnár Lajos, a területi szövetség elnöke a megye mezőgazdasági nagyüzemeinek helyzetét és főbb feladatait vázolta.

Az V. ötéves tervidőszak első két évében, 1976-ban, 1977-ben jelentős fejlődést ért el a megye termelőszövetkezetei. Az 1978-as, 79-es gazdasági évben a kedvezőtlen időjárás következtében jelentős visszaesés következett be. Kevesebb ma a kézi munkaerő a gazdaságokban, mint a tervidőszak kezdetén: a termelés növekedése, az utolsó két év átlagát is beleszámítva évi 4-5 százalék. Ezt a fejlődést a termelékenység növelésével érték el a térszervek — igaz, elsősorban nagyarányú gépesítéssel, sok pénzt igénylő beruházásokkal.

A termelés szerkezete kedvezően változott, bár néhány területen lemaradás mutatkozik. Növekszik a telepítési kedv, a zöldszegtermő területek viszont — a primőrök kivételével — csökkennek. Ennek egyik oka, hogy nem megfelelő az értékesítési biztonság, Burgonyából és vörshagymából csökkent a vetésterület, alacsonyabbak a terméshozamok is. Növe-

kedtek viszont a termésatlalagok a kukorica-, napraforgó-, kendertermő területeken. Szőlőből is több termelt a tervezettnél. E növények bevételi többlete azonban nem ellensúlyozhatja a gabonafélékben bekövetkezett időjárás okozta nagy károkat. A második ütem is csak azokban a gazdaságokban hozta meg a várt eredményt, ahol öntözni tudtak. Az állattenyésztés eredményei nagyjából a terv szerint alakultak. A tejhozamok sokat javultak, a vágomarha-tenyésztés növekedése azonban alatta marad a tervezettnél. Kielégítően fejlődik a sertés- és baromfi-hús-termelés.

A termelőszövetkezetek pénzügyi helyzete sokat romlott a két rossz év után. Ennek ellenére a beruházási tervek túlteljesítették. Sok hitelt vettek fel a Csongrád megyei térszervek, helyzetük kedvezőtlenebb az országos átlagnál. Néhány helyen az új beruházások hatékonysága elmaradt a tervezettől. A kialakult helyzetnek a rossz időjárás, a közgazdasági környezet változása mellett sok esetben vezetési hibák is okozói voltak. Egvértelmű, hogy a következő években sokkal szervezettebb, haték-

konyabb munkát kell végezni a termelőszövetkezetek vezetésének, irányításukkal pedig a tagoknak, az alkalmazottaknak is.

Kalivoda Imre, a domaszéki Szőlőfűrt Szakszervezet elnöke a mikrokozmosz tevékenységéről és az új szabályozók várható hatásáról beszélt. Bánfi Istvánné, a hódmezővásárhelyi Marx Tsz-ből a mezőgazdasági munkát végző nők helyzetét elemezte. Gabnai Anikó, a kiskunmajsági József Attila Tsz elnöke a melioráció fontosságáról és a természetállandókban megmutatókozó eredményről beszélt. Váci Erika, a kiskundorozsmai József Attila Tsz-ből a termelőszervezeti közművelődés sportmunka eredményeiről számolt be. Molnár Imre, a szőregi Tisza-Maros-szög Tsz főagronómusa a beruházási helyzetről beszélt. Fel-szólalt a vitában Huszár József, Szilágyi Ernő, Molnár István, valamint Kóka István, a szegedi Felszabadulás Tsz üzemigazgatója és Szarvas Pál, a szentesi Felszabadulás Tsz elnöke is. Molnár Lajos zárása után a küldöttek egyhangúlag elfogadták az elnökség által előterjesztett határozati javaslatot.

Szerződéses kapcsolatok, fegyelem

A különböző vállalatok, gazdálkodó egységek szerződéses kapcsolatát jelenleg is a szállítók — másként szólva: vállalkozók — gazdasági erőfölénye jellemzi. Talán ez a legfigyelemreméltóbb megállapítás annak a jelentésnek, amelyet — az igazságügy-miniszter és az Országos Anyag- és Árhivatal elnökének előterjesztésében — csütörtökön tárgyalta a Minisztertanács. A szerződéses fegyelemről az érdekelt minisztériumok és országos hatáskörű szervek, valamint a fővárosi és a megyei bíróságok gazdasági kollégiumainak megállapításai nyomán kerekedett a kép, amelynek egy-egy részletét néhány nagyvállalatnál tapasztaltak gazdagítanak. Az Igazságügyi Minisztérium, az Országos Anyag- és Árhivatal, a Legfelsőbb Bíróság és a Legfőbb Ügyészség képviselőiből alakult munkabizottság az Egyesült Vegyiművekben, a Ganz-MÁVAG-ban, a Lenin Kohászati Művekben, valamint a Dél-magyarországi Magas- és Mélyépítő Vállalatnál tájékozódott. Hasznosították a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság és a Pénzügyminisztérium bevételi főigazgatósága idevágó vizsgálatainak eredményét is.

A szerződési rendszer fő célja annak biztosítása, hogy megfelelő gazdasági kapcsolatok alakuljanak ki, s hogy a szerződésességek kényszeríthetők legyenek kötelezettségeik teljesítésére, amint erre a jog lehetőséget is nyújt. Csak hogy a lehetőség önmagában véve kevés, élni kell, kellene vele! Ezt sugallja a jelentés, amelyből kiténik, hogy a vállalatok együttműködése a szerződés megkötését megelőzően sem megfelelő. A megrendelő általában akkor kénytelen föladni rendelését, amikor még nem tudja teljeskörűen fölmérni kötelezettségeit. A szállító viszont — az anyagbeszerzés gondjai miatt — későbbi megrendelést már nem fogad el, s ha mégis, úgy nem a kért határidőre.

A gazdasági kooperáció következő lépéscsoportja: a szerződés megkötése. Az írásos

megállapodások tartalmát tekintve szembeötlő, hogy a szerződésekben többnyire a szállító érdekei érvényesülnek, akár a mennyiségről, akár a minőségről vagy a határidőről legyen szó. Általános tapasztalat, hogy a több évre szóló szerződést — az élelmiszeripar és a fuvarozás egyes ágazatait kivéve — nem szívesen kötnek a vállalatok, főként a változó piaci viszonyok és árak, valamint a szállítási bizonytalanságok miatt. Túlontúl sokszor módosítják indokolatlanul a szerződéseket, nem ritkán az egyik fél gazdasági erőfölényét kihasználva kényszerítik ki az ilyen változtatást, hogy elkerülje a szerződésszegést követő szankciókat.

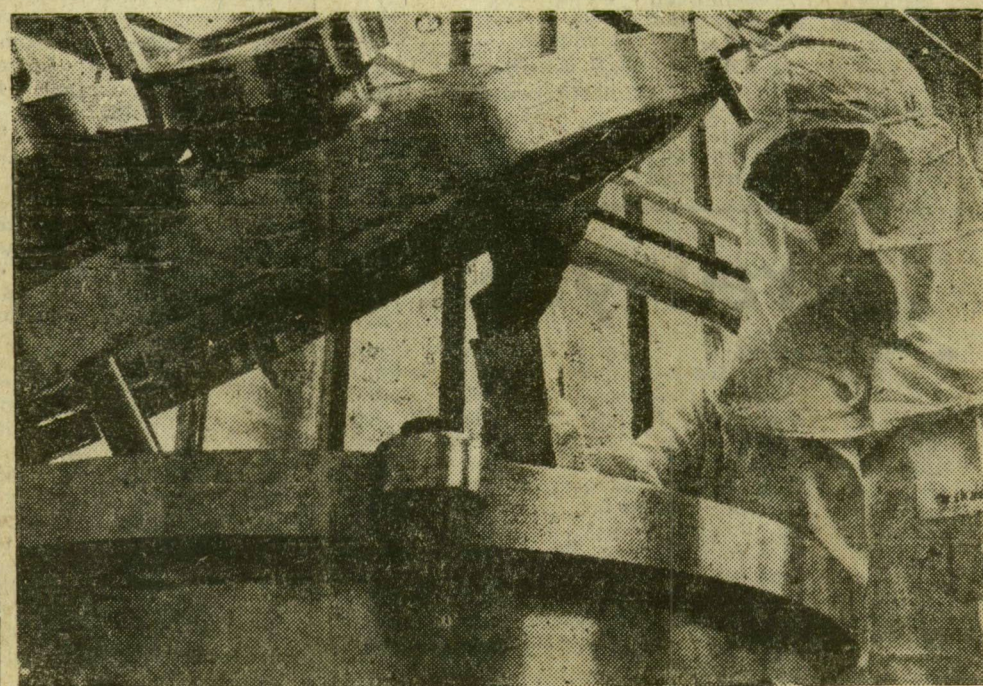
A megrendelő, nem akarván veszélyeztetni jövőben gazdasági kapcsolatait, hajlamosak megalkudni a számukra kedvezőtlen helyzettel. Néha ugyan formálisan érvényesítik a késedelmes szállítás miatti kötbérigényüket a bíróságnál, de utóbb bejelentik: a vitás kérdést peren kívül rendezték. S ez nem véletlen, hiszen volt olyan eset, amikor a szállító, mert megkötötték, újabb szerződést már nem kötött.

A felmérés nyomán az illetékesek leszögezték, hogy a kialakult helyzet — amíg a megrendelők között változatni lehet — az erőfölényben levő termelővállalatokat aligha ösztönzi arra, hogy hatékonyan, jó minőségű terméket állítsanak elő. A szerződéses kapcsolatokban mutatkozó lazaság másfelől arra késztet különböző gazdálkodó szervezeteket, hogy importból szerezzenek be olyan árut, amelyhez a hazai piacon is hozzájuthatnának. Kétségtelen, hogy a felügyeletet gyakorló szervek irányító munkája az utóbbi időben jelentősen fejlődött, s ez kihat a szerződéses kapcsolatokra is, ám a változás csekély mértékű, s nem is tekinthető általánosnak.

A Minisztertanács ülésén rámutattak arra, hogy mivel a szerződéses kapcsolatok-

ban tapasztalt visszasságoknak alapvetően gazdasági okai vannak, a megoldás is gazdasági intézkedésektől várható, olyan döntésektől, amelyek eredménye a termelési szerkezet célszerű átalakítása, az indokolatlan monopolhelyzet visszaszorítása. Az 1980. január 1-én hatályba lépő módosított szabályozó rendszer várhatóan olyan új helyzetet terem majd a beruházások és termelőeszközök piacán, amely elősegíti az egyszemélyes gazdasági kapcsolatok kialakulását. Hatását azonban csak a gyakorlati tapasztalatok alapján lehet majd felmérni, s megállapítani, hogy a megváltozott helyzetben milyen intézkedések szükségesek. A szabályozás egyrészt jó lehetőséget teremt a gazdálkodó szervezetek önállóságának, kezdeményezéseinek kibontakozásához, másrészt lehetőséget nyújt arra, hogy az illetékesek fellejjenek a központi irányítás, egyszerűsített a népgazdasági érdek érvényesülését gátló törekvésekkel, magatartással szemben.

Mindezt a jog eszközeivel is elő kell mozdítani: a bíróságok gyakorlatában fokozott figyelmet kell fordítani a gazdasági jogviták gyors és megalapozott eldöntésére, elősegítve a tisztességes szerződéses kapcsolatok teremtését.

Debrecenben, a Biogal Gyógyszergyárban 23-féle injekcióból 43 millió darabot készítettek 1979-ben. A Biogal-injekciók külföldre is eljutnak — főként Svájcba, Lengyelországba, Csehszlovákiába, Szovjetunióba. Képek: részlet az üzemről

Pihenőben a halászflootta

Eredményes évet zárt a balatoni halgazdaság: a hozzá tartozó ezerkilencszáz hektárnyi halastavakból és a Balatonból több mint háromszáz vagonnyi halat száll-

mányoltak. Szépen fizetett az angolna is. A balatoni halászflootta az idén már nem fut ki a nyílt vízre. A halászok hozzájárultak a tavaszi nagyhalászat előkészületeihez.